

CERCETĂRI ÎN NECROPOLA MUNCELU — BRAD

Cercetările din Necropola romană de la Muncelu — Brad au continuat în campania din 1978 în ambele sectoare, delimitate de drumul ce duce spre localitatea Ormindea, de pe terasa numită „La Petrenești“ orientată NE-SV. Sectorul I a fost numită porțiunea de terasă din partea dreaptă a drumului ce duce spre Ormindea, locul unde au fost întreprinse săpături și în campania din anul 1977, iar sectorul II porțiunea din partea stîngă a drumului.

La cele 82 de morminte de incinerare descoperite și cercetate în campania anului 1977 se adaugă un număr de încă 33, în total cimitirul avînd 115 morminte.

Toate apar cu groapa de formă rectangulară și orientate NE-SV, N-S, E-V. Lungimea lor variază între 1,50 m și 1,90 m, iar lățimea între 0,60 și 0,90 m, și se adîncesc pînă la 0,80 m.

Părțile laterale sînt puternic arse încît pămîntul a căpătat aspectul unei cruste de culoare cărămizie cu o grosime de 2—4 cm. În săpătură mormintele pot fi sesizate, și de astă dată, la 0,30—0,40 m sub nivelul actual al solului, prin crusta de pămînt ars, care conturează mormîntul. Pereții arși socotind de la bază merg pe întreaga adîncime a mormîntului care este de 0,25—0,40 m. Fundul mormîntului este acoperit pe toată suprafața cu un strat de cărbune în grosime de 2—15 cm.

Materialul de inventar al mormintelor este destul de sărac. El constă din fragmente

ceramice, căni, urcioare, fructiere, străchini, opaițe cu un singur arzător, cuie de fier, scoabe, fragmente de cuarț și silex.

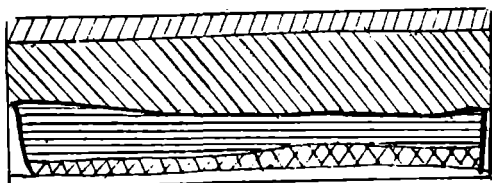
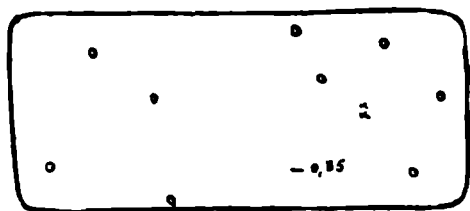
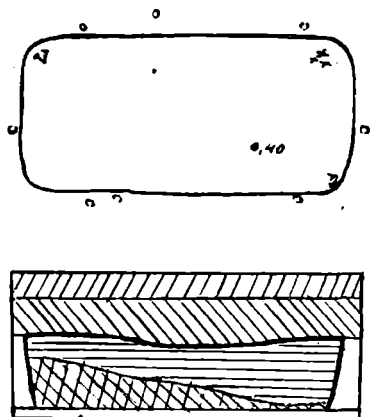
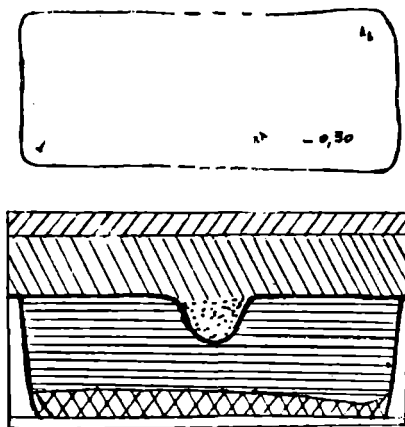
Materialul ceramic descoperit prezintă caracteristici ale ceramicii romane provinciale cu ușoare variații de la tipurile bine cunoscute găsite pe teritoriul Daciei romane.

Remarcabile se fac și cele două stele funerare găsite în preajma mormîntului M 84 și în caroul A'3. Ele sînt rupte din pricina cultivării cu ani în urmă a terenului, apoi plantație de pomi și pășune, păstrîndu-se astfel fragmentar. Ambele sînt constituite din două registre, relief în partea superioară unde chipurile defuncțiilor sînt închise într-un medalion care este la rîndul său înscris în cîmp rectangular și partea inferioară cu inscripție păstrată fragmentar.

La stela descoperită în preajma mormîntului 84 între relief și textul inscripției apare scena unui banchet funerar mărginit lateral de cîte o coloană.

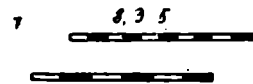
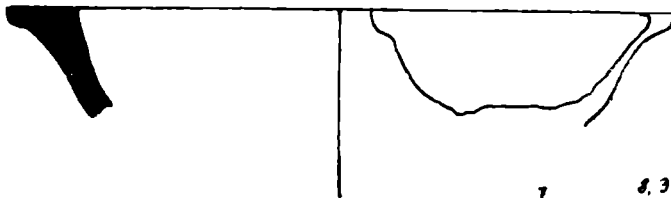
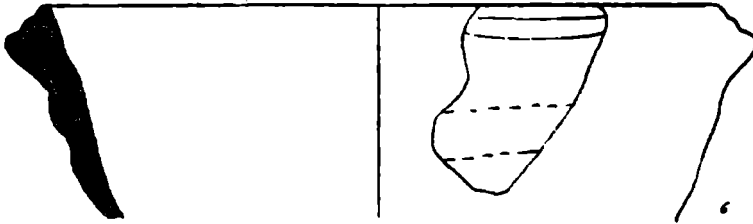
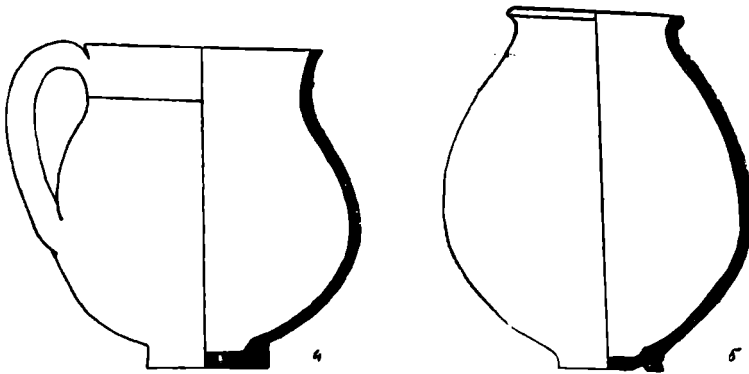
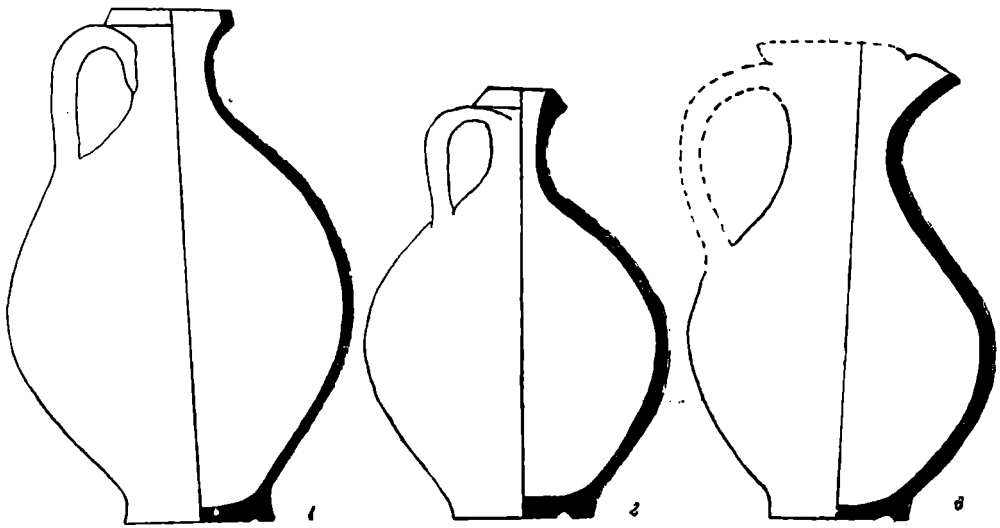
Interesant apare și de această dată ritul de înmormîntare și anume incinerare, credem, cu ardere pe loc. Afirmația o vedem valabilă prin existența grosimii stratului de cărbune aflat pe fundul gropii, a arsurii pereților gropii cît și prin apariția unei adîncituri de 30×25 cm în peretele mormîntului, care erau urme de birne de lemn folosite pentru ridicarea rugului deasupra gropii.

La o serie de morminte apar urme de pari care au un diametru de 6—7 cm unele în

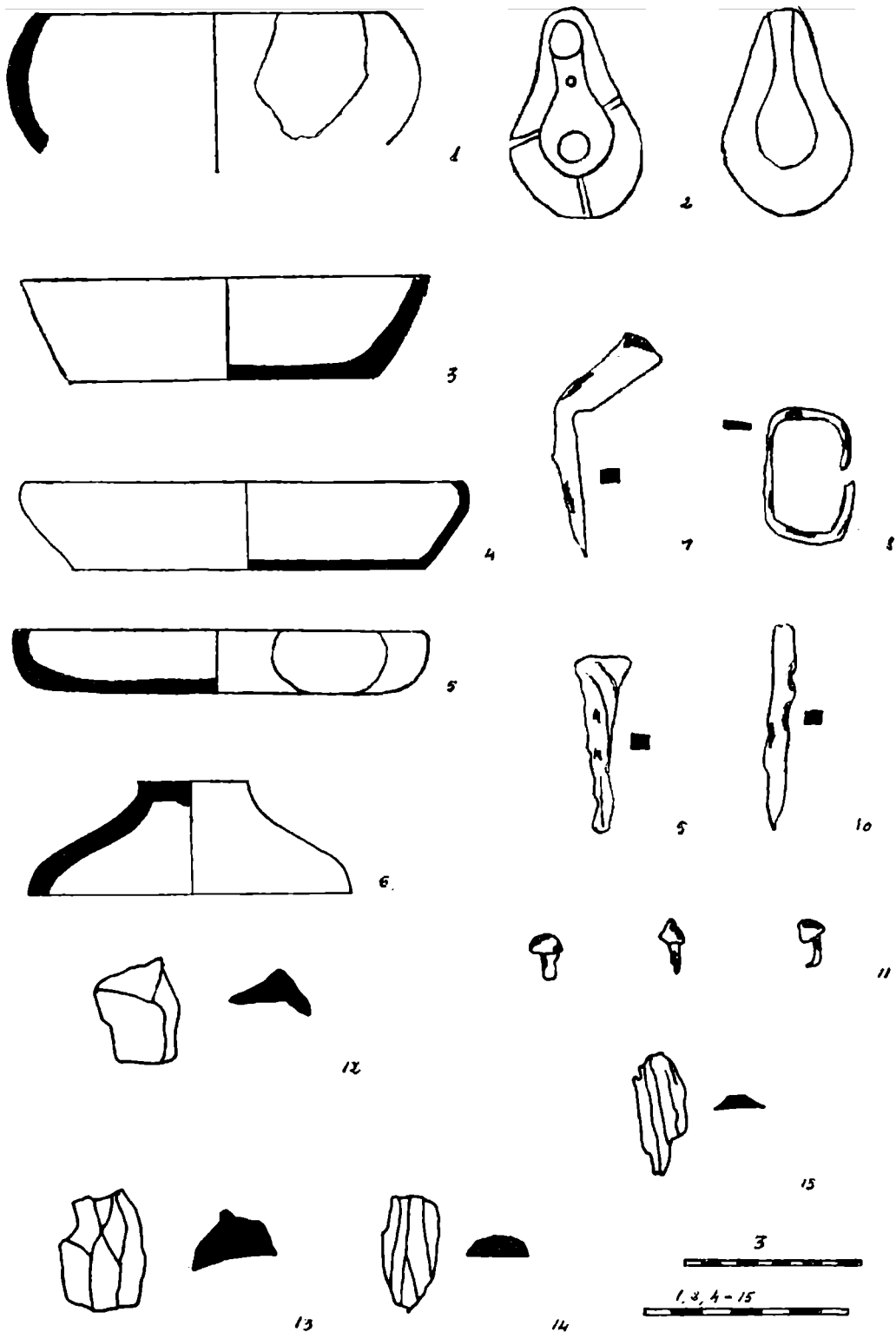

- ARSURĂ
- SOL VEGETAL
- STRAT CULTURĂ
- CĂRBUNE
- URME PARI
- ARSURĂ LATERALĂ
- CERAMICĂ
- CUART, CRISTAL
- CUIE

Pl I. — Tipuri de morminte de incineratie.

Pl II. — Materiale descoperite în morminte.

Pl. III. -- Materiale descoperite în morminte.

afara conturului mormintelor, altele în interior. Datorită pământului afinat care se află în groapa de par aceștia nu puteau fi altceva decât susținătorii unui eventual acoperiș al mormântului, avînd de a face aici cu o necropolă plană.

Cimitirul de la Muncelu — Brad prin particularitățile sale de rit de înmormîntare și a formelor de vase ce au fost descoperite drept material de inventar aparține unei populații coloniste de illiri sau dalmatieni, aduși în această zonă imediat după cucerirea romană, populație ce se îndeletnicea cu ex-

tragerea și prelucrarea minereului aurifer din această parte a Munților Apuseni în secolele II—III e.n.

Cimitirul, o descoperire de amploare prin cercetări sistematice alături celorlalte materiale din acest teritoriu pomenite în literatura de specialitate din secolul trecut și începutul celui actual presupune existența unor așezări de minieri în această parte vestică a provinciei romane, care aveau ca punct principal în îndeletnicire extracția din minele Ruda — Brad.